

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 805/2011

z dne 10. avgusta 2011

o določitvi podrobnih pravil za licence kontrolorjev zračnega prometa in nekatere certifikate v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

osebe in organizacije, ki sodelujejo pri njihovem usposabljanju, certificirani ali licencirani, potem ko je bilo ugotovljeno, da izpolnjujejo bistvene zahteve.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES⁽¹⁾ ter zlasti člena 8c(10) Uredbe –

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Uredbe (ES) št. 216/2008 je vzpostaviti in vzdrževati visoko enotno stopnjo varnosti civilnega letalstva v Evropi. Ta uredba določa sredstva za doseganje tega cilja in drugih ciljev na področju varnosti civilnega letalstva.
- (2) Izvajanje Uredbe (ES) št. 216/2008 ter nove zakonodaje o Enotnem evropskem nebu II⁽²⁾ zahteva določitev natančnejših izvedbenih pravil, zlasti v zvezi s podeljevanjem licenc kontrolorjev zračnega prometa, da se ohrani visoka enotna stopnja varnosti civilnega letalstva v Evropi, dosežejo najvišji standardi odgovornosti in sposobnosti, izboljša razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa ter spodbuja medsebojno priznavanje licenc ob hkratnem prizadevanju za vsesplošno izboljšanje varnosti v zračnem prometu ter sposobnosti osebja.
- (3) Kontrolorji zračnega prometa ter osebe in organizacije, ki so vključene v usposabljanje, preskušanje, preverjanje ali zdravstvene preglede kontrolorjev zračnega prometa, morajo izpolnjevati ustrezne bistvene zahteve iz Priloge Vb k Uredbi (ES) št. 216/2008. V skladu z navedeno uredbo morajo biti kontrolorji zračnega prometa ter

- (4) Licenca, ki je bila uvedena z Direktivo 2006/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti⁽³⁾, se je izkazala za uspešno orodje za prepoznavanje specifične vloge kontrolorjev zračnega prometa za varno zagotavljanje kontrole zračnega prometa. Oblikovanje standardov usposobljenosti v Uniji je zmanjšalo razdrobljenost na tem področju in tako zagotovilo učinkovitejšo organizacijo dela v okviru naraščajočega regionalnega sodelovanja med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa. Zato sta ohranitev in krepitev skupnega programa licenciranja za kontrolorje zračnega prometa v Uniji bistvena elementa evropskega sistema kontrole zračnega prometa.

- (5) Direktiva 2006/23/ES je bila razveljavljena z Uredbo (ES) št. 1108/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾. Vendar določbe Direktive 2006/23/ES še naprej veljajo do datuma začetka veljavnosti ukrepov iz člena 8c(10) Uredbe (ES) št. 216/2008. Ta uredba določa te ukrepe.

- (6) Določbe te uredbe odražajo najnovejši tehnični razvoj, vključno z najboljšimi praksami ter znanstvenim in tehničnim napredkom, na področju usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa. Pripravljene so bile na podlagi določb Direktive 2006/23/ES in določajo, da morajo države članice skupno prenesti standarde in priporočene prakse, opredeljene v Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisani v Chicagu 7. decembra 1944, in zakonskih varnostnih zahtev, ki jih je sprejela Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol), ustanovljena z Mednarodno konvencijo z dne 13. decembra 1960.

- (7) Za zagotovitev enotne uporabe skupnih zahtev glede licenciranja kontrolorjev zračnega prometa in izdaje zdravniških spričeval kontrolorjem zračnega prometa morajo pristojni organi držav članic izvajati skupne postopke, Evropska agencija za varnost v letalstvu, (v nadaljevanju: Agencija), pa mora, če je primerno, oceniti skladnost s temi zahtevami; pripraviti mora tudi certifikacijske specifikacije, sprejemljive načine usklajevanja in navodila za poenostavitev potrebne regulativne enotnosti.

⁽¹⁾ UL L 79, 19.3.2008, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o spremembi uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 z namenom izboljšanja delovanja in trajnosti evropskega letalskega sistema (UL L 300, 14.11.2009, str. 34).

⁽³⁾ UL L 114, 27.4.2006, str. 22.

⁽⁴⁾ UL L 309, 24.11.2009, str. 51.

- (8) Zaradi posebnih značilnosti zračnega prometa v Uniji sta potrebni uvedba in učinkovita uporaba skupnih standardov usposobljenosti za kontrolorje zračnega prometa, zaposlene pri izvajalcih navigacijskih služb zračnega prometa, ki za javnost opravljajo storitve upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa (ATM/ANS).
- (9) Vendar morajo države članice kolikor mogoče zagotavljati, da storitve, ki jih za javnost opravlja ali daje na voljo vojaško osebje, omogočajo stopnjo varnosti, ki je vsaj enakovredna stopnji iz bistvenih zahtev iz Priloge Vb k osnovni uredbi. Zato se lahko države članice odločijo, da bodo uporabljale načela te uredbe za vojaško osebje, ki zagotavlja storitve za javnost, iz člena 1(2)(c) navedene uredbe.
- (10) Organi, ki izvajajo nadzor in preverjanje skladnosti, morajo biti dovolj neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in izvajalcev usposabljanja. Prav tako morajo ti organi ostati sposobni učinkovito izvajati svoje naloge. Pristojni organ, imenovan za namene te uredbe, je lahko isti organ – ali več organov –, imenovan ali ustanovljen na podlagi člena 4 Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba ⁽¹⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1070/2009. Agencija mora delovati kot pristojni organ za namene te uredbe za izdajo in podaljšanje veljavnosti certifikatov organizacij za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa, ki imajo sedež zunaj ozemlja držav članic, in po potrebi njihovega osebja.
- (11) Zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa zahteva visoko kvalificirano osebje, katerega usposobljenost je možno dokazati na različne načine. Za kontrolo zračnega prometa je ustrezen način ohraniti skupni program licenciranja za kontrolorje zračnega prometa v Uniji, ki ga je treba šteti za neke vrste diplomu, za vsakega posameznega kontrolorja zračnega prometa. Rating na licenci mora predstavljati vrsto storitve zračnega prometa, ki jo lahko kontrolor izvaja. Hkrati pa pooblastila v licenci izražajo tako posebne sposobnosti kontrolorja kot tudi dovoljenje pristojnih organov, da lahko zagotavlja storitve na določenem sektorju ali skupini sektorjev. Zato bi morali biti organi ob izdaji licence ali podaljšanju pooblastil pristojni za oceno usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa. Pristojni bi morali biti tudi za začasni odvzem licence, ratingov ali pooblastil, če obstaja dvom o usposobljenosti.
- (12) Ob priznavanju potrebe po nadaljnji krepitvi kulture varnosti, zlasti s povezovanjem zanesljivega poročanja o incidentih in kulture pravičnosti, da bi se iz incidentov kaj naučili, se s to uredbo ne sme vzpostaviti samodejna povezava med incidentom in začasnim odvzemanjem licence, ratinga ali pooblastila. Razveljavitev licence mora biti zadnje sredstvo v skrajnih primerih.
- (13) Za krepitev zaupanja držav članic v sisteme licenciranja kontrolorjev zračnega prometa drugih držav članic so nujna skupna pravila o pridobitvi in ohranjanju licenc. Zato je pomembno, da se za zagotavljanje najvišje stopnje varnosti uvedejo enotne zahteve glede usposabljanja, kvalifikacij, usposobljenosti in pridobitve poklica kontrolorja zračnega prometa. To mora privedi do zagotavljanja varnih in visokokakovostnih storitev kontrole zračnega prometa ter prispevati k priznavanju licenc po celotni Uniji, s čimer se bo povečala možnost prostega pretoka in izboljšala razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa.
- (14) Ta uredba ne sme privedi do izogibanja obstoječim nacionalnim določbam, s katerimi se urejajo pravice in obveznosti iz zaposlitvenega razmerja med delodajalcem in kandidatom za delovno mesto kontrolorja zračnega prometa.
- (15) Usposobljenost mora biti strukturirana na jasnem in splošno sprejemljiv način, da bi bila primerljiva znotraj Unije. To bo pripomoglo k zagotavljanju varnosti, ne samo v zračnem prostoru, ki je pod kontrolo posameznega izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa, temveč predvsem v povezavi med različnimi izvajalci služb.
- (16) Komunikacija igra pri številnih incidentih in nesrečah zelo pomembno vlogo. Zato ta uredba določa podrobne zahteve glede znanja jezikov za kontrolorje zračnega prometa. Te zahteve temeljijo na zahtevah, ki jih je sprejela Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO) in zagotavljajo sredstvo za uveljavljanje teh mednarodno sprejetih standardov. Pri jezikovnih zahtevah je treba upoštevati načela nepristranskosti, preglednosti in sorazmernosti, da se tako spodbudi prost pretok ob zagotavljanju varnosti.

⁽¹⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

- (17) Cilji začetnega usposabljanja so opisani v „specifikacijah za skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa“ (Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training) organizacije Eurocontrol, ki so bile pripravljene na zahtevo članic organizacije Eurocontrol, in se štejejo za ustrežni standard. V primeru usposabljanja v enotah je treba pomanjkanje splošno sprejetih standardov nadomestiti z vrsto ukrepov, vključno s potrditvijo izpraševalcev in ocenjevalcev usposobljenosti, kar bo zagotavljalo visoke standarde usposobljenosti. To je pomembno zlasti zato, ker je usposabljanje v enotah zelo drago in odločilnega pomena za varnost. Organizacija ICAO je oblikovala standarde tudi na področjih, za katera ni skupnih evropskih zahtev za usposabljanje. Kadar ni na voljo evropskih zahtev za usposabljanje, lahko države članice uporabljajo take standarde organizacije ICAO.
- (18) Na zahtevo držav članic organizacije Eurocontrol so bile oblikovane zdravstvene zahteve, ki se štejejo za ustrežne standarde za zagotavljanje skladnosti s to uredbo. Zlasti izdaja zdravniškega spričevala mora biti v skladu z zahtevami za zdravniška spričevala evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa, ki jih je določila organizacija Eurocontrol.
- (19) Certificiranje organizacij za usposabljanje je treba v smislu varnosti obravnavati kot enega od odločilnih dejavnikov, ki prispevajo h kakovosti usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa. Zato je treba določiti zahteve za organizacije za usposabljanje. Usposabljanje pa naj bo, podobno kot storitve navigacijskih služb zračnega prometa, prav tako predmet certifikacijskega postopka. Ta uredba mora omogočati certificiranje usposabljanja na podlagi vrste usposabljanja, sklopa storitev usposabljanja ali sklopa storitev usposabljanja in navigacijskih služb zračnega prometa, ne da bi se pri tem zanemarjale posebne značilnosti usposabljanja.
- (20) Ta uredba potrjuje dolgoletno sodno prakso Sodišča Evropske unije na področju vzajemnega priznavanja diplom in prostega pretoka delovne sile. Načelo sorazmernosti, utemeljeni razlogi za izvajanje nadomestnih ukrepov in zahteva po primernih postopkih pritožb sestavljajo osnovna načela, ki morajo postati bolj vidno uporabna na področju upravljanja zračnega prometa. Države članice morajo imeti pravico, da ne priznajo licenc, ki niso izdane v skladu s to uredbo. Ker je namen te uredbe zagotavljati vzajemno priznavanje licenc, se v njej ne urejajo pogoji glede dostopa do zaposlitve.
- (21) Na poklic kontrolorja zračnega prometa vpliva tehnični napredek, ki zahteva redno nadgrajevanje znanja kontrolorjev. Pri potrebnih prilagoditvah te uredbe tehničnemu razvoju in znanstvenemu napredku je treba upoštevati ustrezen postopek s pregledom, kot ga določa člen 5a Sklepa Sveta 1999/468/ES ⁽¹⁾
- (22) Ta uredba lahko vpliva na dnevne delovne prakse kontrolorjev zračnega prometa. Socialne partnerje je treba o vseh ukrepih, ki imajo pomemben socialen vpliv, na primeren način obvestiti in jih vključiti v posvetovanja.
- Zato je s socialnimi partnerji potekalo posvetovanje v okviru hitrega postopka Agencije. O nadaljnjih izvedbenih ukrepih, ki jih je sprejela Komisija se je treba na ustrezen način posvetovati z Odborom za sektorski dialog, ustanovljenim na podlagi Sklepa Komisije 98/500/ES z dne 20. maja 1998 o ustanovitvi Odborov sektorskega dialoga med socialnimi partnerji na evropski ravni ⁽²⁾.
- (23) Splošni pogoji za pridobitev licence, ki se nanašajo na starost, zdravstvene zahteve, izobrazbene zahteve in začetno usposabljanje, ne smejo vplivati na imetnike obstoječih licenc. Da se zagotovi nadaljnjo veljavo obstoječih privilegijev iz licence in nemoten prehod za vse imetnike licenc in pristojne organe, je treba za licence in zdravniška spričevala, ki so jih države članice izdale v skladu z Direktivo 2006/23/ES, šteti, da so bili izdani v skladu s to uredbo.
- (24) Določiti je treba odstopanja, da se omogoči nadaljnja uporaba različnih nacionalnih praks v zvezi z vprašanji, za katera skupna pravila še niso bila določena med pospešenim postopkom, ki se je uporabljal za te izvedbene ukrepe v prvi fazi.
- (25) Agencija mora ovrednotiti evropski sistem za licenciranje kontrolorjev zračnega prometa in nadaljnje izboljšave, ki so potrebne za „celovit sistemski pristop v letalstvu“ in vzpostavitev popolne skladnosti z bistvenimi zahtevami, kakor so opisane v Prilogi Vb k Uredbi (ES) št. 216/2008, da se Komisiji predloži mnenje, vključno z mogočimi spremembami te uredbe.
- (26) V tem mnenju je treba obravnavati tista vprašanja, v zvezi s katerimi v prvi fazi na podlagi pospešenega postopka ni bilo mogoče oblikovati skupnih pravil, ki bi nadomestila različne nacionalne določbe, zato se predlaga prehodna ohranitev uporabe nacionalne zakonodaje držav članic, če je to primerno.

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽²⁾ UL L 225, 12.8.1998, str. 27.

- (27) Ukrepi, predvideni s to uredbo, temeljijo na mnenju, ki ga je izdala Agencija v skladu s členoma 17(2)(b) in 19(1) Uredbe (ES) št. 216/2008.
- (28) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Odbora, ustanovljenega na podlagi člena 65 Uredbe (ES) št. 216/2008 –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Cilj

Cilj te uredbe je okrepiti varnostne standarde in izboljšati delovanje sistema kontrole zračnega prometa v Uniji z izdajo licence kontrolorja zračnega prometa na podlagi skupnih zahtev za licenciranje.

Člen 2

Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba določa natančna pravila za izdajo, začasni odvzem in preklic licenc kontrolorjev zračnega prometa in učencev kontrolorjev zračnega prometa, povezanih ratingov, pooblastil, zdravniških spričeval in certifikatov organizacij za usposabljanje ter pogoje za njihovo veljavnost, podaljšanje, ponovno potrditev veljavnosti in uporabo.
2. Ta uredba se uporablja za:
  - (a) učence kontrolorje zračnega prometa,
  - (b) kontrolorje zračnega prometa, ki izvajajo svoje funkcije v okviru področja uporabe Uredbe (ES) št. 216/2008, ter
  - (c) osebe in organizacije, ki sodelujejo pri izdaji licenc, preskušanju, preverjanju ali zdravstvenih pregledih kandidatov, v skladu s to uredbo.
3. Države članice v skladu s členom 1(3) Uredbe (ES) št. 216/2008 po svojih najboljših močeh zagotovijo, da storitve, ki jih za javnost opravlja ali daje na voljo vojaško osebje iz člena 1(2)(c) navedene uredbe, omogočajo stopnjo varnosti, ki je vsaj enakovredna stopnji, predpisani v bistvenih zahtevah iz Priloge Vb k navedeni uredbi.
4. Države članice se lahko za doseganje usklajene stopnje varnosti v evropskem zračnem prostoru odločijo, da bodo načela iz te uredbe uporabljale za vojaško osebje, ki za javnost opravlja storitve iz člena 1(2)(c) navedene uredbe.

5. Storitve kontrole zračnega prometa v okviru Uredbe (ES) št. 216/2008 opravljajo le kontrolorji zračnega prometa, licencirani v skladu s to uredbo.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „storitev kontrole zračnega prometa“ pomeni storitev, zagotovljeno z namenom preprečiti trčenja med zrakoplovi in na manevrskem prostoru med zrakoplovi ter ovirami ter z namenom pospeševanja in vzdrževanja urejenega pretoka zračnega prometa;
2. „izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa“ pomenijo kateri koli javni ali zasebni subjekt, ki zagotavlja navigacijske službe zračnega prometa za splošni zračni promet;
3. „splošni zračni promet“ pomeni premike civilnih zrakoplovov in premike državnih zrakoplovov (vključno z vojaškimi, carinskimi in policijskimi zrakoplovi), ki se izvajajo v skladu s postopki ICAO;
4. „licenca“ pomeni certifikat, ki je ne glede na naziv, po katerem je poznan, izdan in potrjen v skladu s to uredbo ter dovoljuje zakonitemu imetniku licence zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v skladu z ratingi in pooblastili, navedenimi v tem certifikatu;
5. „rating“ pomeni pooblastilo, ki je navedeno v licenci ali povezano z licenco in je del licence, v katerem so navedeni posebni pogoji, privilegiji ali omejitve, ki se nanašajo na takšno licenco;
6. „rating pooblastilo“ pomeni pooblastilo, ki je navedeno v licenci in je del licence, v katerem so navedeni posebni pogoji, privilegiji ali omejitve, ki se nanašajo na ustrezen rating;
7. „pooblastilo enote“ pomeni pooblastilo, ki je navedeno v licenci in je del licence, v katerem so navedeni indikator lokacije ICAO in sektorji in/ali delovna mesta, na katerih lahko imetnik licence opravlja delo;
8. „jezikovno pooblastilo“ pomeni pooblastilo, ki je navedeno v licenci in je del licence, v katerem je navedena jezikovna usposobljenost imetnika;
9. „pooblastilo inštruktorja“ pomeni pooblastilo, ki je navedeno v licenci in je del licence, v katerem je navedeno, da lahko imetnik izvaja usposabljanje na delovnem mestu;

10. „indikator lokacije ICAO“ pomeni štirimestno kodno skupino, ki je oblikovana v skladu s pravili, ki jih je organizacija ICAO predpisala v priročniku DOC 7910, in je dodeljena lokaciji stacionarne letalske postaje;
11. „sektor“ pomeni del nadzorovanega območja in/ali del letalskega informacijskega področja/področja zgornjega zračnega prostora;
12. „usposabljanje“ pomeni celoto teoretičnih tečajev, praktičnih vaj, skupaj z usposabljanjem na simulatorskih napravah in usposabljanjem na delovnem mestu, katerih namen je pridobiti ter ohranjati znanja in spretnosti, s pomočjo katerih bo lahko kontrolor varno in visokokakovostno izvajal storitve kontrole zračnega prometa; sestavljajo ga:
- (a) začetno usposabljanje, ki zagotavlja osnovno usposabljanje in usposabljanje za pridobitev ratinga, s katerim bo udeleženec pridobil licenco učenca;
- (b) usposabljanje v enoti, vključno s prehodnim usposabljanjem pred usposabljanjem na delovnem mestu in usposabljanjem na delovnem mestu, s katerim bo udeleženec pridobil licenco kontrolorja zračnega prometa;
- (c) nadaljevalno usposabljanje, s katerim se podaljšuje veljavnost pooblastil iz licence;
- (d) usposabljanje inštruktorjev za usposabljanje na delovnem mestu, s katerim udeleženci pridobijo pooblastilo za inštruktorja;
- (e) usposabljanje imetnikov licence, ki imajo pravico delovati kot izpraševalci in/ali ocenjevalci usposobljenosti v skladu s členom 24;
13. „organizacija za usposabljanje“ pomeni organizacijo, ki jo je pristojni organ certificiral za izvajanje ene ali več vrst usposabljanja;
14. „shema usposobljenosti v enoti“ pomeni odobreno shemo, ki je postopek, s katerim enota ohranja usposobljenost imetnikov licenc;
15. „načrt usposabljanja v enoti“ pomeni odobreni načrt, v katerem so podrobno opredeljeni potrebni procesi in časovna razporeditev, ki omogočajo, da se lahko postopki enote izvajajo na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

Člen 4

Pristojni organ

Za namene te uredbe je pristojni organ organ, ki ga vsaka država članica imenuje ali ustanovi za svoj nacionalni nadzorni organ za prevzem nalog, dodeljenih takemu organu na podlagi te uredbe, razen certificiranja organizacij za usposabljanje iz člena 27, za kar je pristojni organ:

- (a) organ, ki ga imenuje ali ustanovi država članica, v kateri se nahaja glavni kraj delovanja kandidata ali, če obstaja, sedež podjetja tega kandidata, razen če ni drugače določeno z dvo- ali večstranskimi sporazumi med državami članicami ali pristojnimi organi;
- (b) agencija, če ima kandidat glavni kraj delovanja kandidata ali, če obstaja, sedež podjetja zunaj države članice.

POGLAVJE II

LICENCE, RATINGI IN POOBLASTILA

Člen 5

Vloga za izdajo licenc, ratingov in pooblastil

1. Vloga za izdajo, ponovno potrditev veljavnosti ali podaljšanje licenc, povezanih ratingov in/ali pooblastil se pristojnemu organu predloži po postopku, ki ga določi ta organ.
2. Vlogi se predložijo dokazila, da je kandidat v skladu z zahtevami iz te uredbe usposobljen za delo kontrolorja zračnega prometa ali učenca kontrolorja zračnega prometa. Ta dokazila, ki izkazujejo sposobnosti kandidata, se nanašajo na znanje, izkušnje, spretnosti in jezikovna znanja.
3. Licenca vsebuje vse zadevne informacije v zvezi s privilegiji, ki jih dodeli tak dokument, in je v skladu s specifikacijami iz Priloge I.
4. Licenca je izključna last osebe, kateri je bila dodeljena in ki jo je podpisala.

Člen 6

Začasni odvzem in preklic licenc, ratingov in pooblastil

v skladu s členom 22(2) je:

- (a) licenco, rating ali pooblastilo mogoče začasno odvzeti, kadar obstaja dvom o usposobljenosti kontrolorja zračnega prometa ali v primeru kršenja delovnih obveznosti;
- (b) licenco mogoče razveljaviti v primeru hude malomarnosti ali zlorabe.

Člen 7

Izvajanje privilegijev iz licenc

Izvajanje privilegijev, dodeljenih z licenco, je odvisno od veljavnosti ratingov, pooblastil in zdravniškega spričevala.

Člen 8

Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa

1. Imetniki licence učenca kontrolorja zračnega prometa so pooblašteni za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu v skladu z ratingom(-i) in rating pooblastilom(-i) iz svoje licence.

2. Kandidati za prejem licence učenca kontrolorja zračnega prometa:

- (a) so stari vsaj 18 let;
  - (b) imajo vsaj spričevalo, ki jim omogoča vstop na univerzo ali enakovredno ustanovo, ali drugo srednješolsko izobrazbo, ki jim omogoča dokončanje usposabljanja za kontrolorja zračnega prometa;
  - (c) so uspešno končali odobreno začetno usposabljanje, povezano z ratingom in rating pooblastilom, če je ustrezno, kot je določeno v delu A Priloge II;
  - (d) imajo veljavno zdravniško spričevalo;
  - (e) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami iz člena 13.
3. Licenca učenca za kontrolorja zračnega prometa vsebuje jezikovno(-a) pooblastilo(-a) in vsaj en rating ter – če je primerno – eno rating pooblastilo.

Člen 9

Licenca kontrolorja zračnega prometa

1. Imetniki licence kontrolorja zračnega prometa so pooblašteni za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v skladu z ratingi in rating pooblastili iz svoje licence.
2. Privilegiji iz licence kontrolorja zračnega prometa vključujejo privilegije iz licence učenca za kontrolorja zračnega prometa, kakor je opredeljeno v členu 8(1).
3. Kandidati za prejem licence kontrolorja zračnega prometa:

- (a) v ustrezno utemeljenih primerih so stari vsaj 21 let. Vendar lahko države članice dovolijo nižjo starostno mejo;
  - (b) imajo licenco učenca za kontrolorja zračnega prometa;
  - (c) so končali odobreni načrt usposabljanja v enoti ter uspešno opravili ustrezno preverjanje znanja ali ocenjevanje v skladu z zahtevami iz dela B Priloge II;
  - (d) imajo veljavno zdravniško spričevalo;
  - (e) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami iz člena 13.
4. Licenca kontrolorja zračnega prometa se potrdi na podlagi enega ali več ratingov in ustreznih rating pooblastil, pooblastil enote in jezikovnih pooblastil, za katera je bilo usposabljanje uspešno opravljeno.

Člen 10

Ratingi kontrolorjev zračnega prometa

1. Licence vsebujejo enega ali več naslednjih ratingov, ki opredeljujejo vrsto storitve, ki jo imetnik licence lahko zagotavlja:
- (a) rating vizualnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADV) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki nimajo objavljenih instrumentalnih priletnih in vzletnih postopkov;
  - (b) rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki imajo objavljene instrumentalne priletne in vzletne postopke, ta licenca pa vsebuje najmanj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 11(1);
  - (c) rating proceduralnega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;
  - (d) rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, ta rating pa vsebuje vsaj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 11(2);

(e) rating proceduralnega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa zrakoplovom brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;

(f) rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, in vsebuje vsaj eno od rating pooblastil, opisanih v členu 11(3).

2. Imetnik ratinga, ki štiri zaporedna leta ne izvaja privilegijev, povezanih s tem ratingom, lahko začne usposabljanje v enoti za navedeni rating samo po ustrezni oceni, ali ta oseba še izpolnjuje pogoje za navedeni rating, in po izpolnitvi vseh zahtev za usposabljanje, ki izhajajo iz te ocene.

Člen 11

Rating pooblastila

1. Rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

(a) pooblastilo stolpnega kontrolorja (TWR), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje kontrole, kjer se letališka kontrola izvaja z ene delovne pozicije;

(b) pooblastilo za kontrolo gibanja na tleh (GMC), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh;

(c) pooblastilo za nadzor gibanja na tleh (GMS), dodeljeno kot dopolnilno pooblastilo za kontrolo gibanja na tleh in pooblastilo stolpnega kontrolorja, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh s pomočjo sistemov za nadzor gibanja na površini letališča;

(d) pooblastilo za kontrolo v zraku (Air Control – AIR), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole v zraku;

(e) pooblastilo za letališko radarsko kontrolo (Aerodrome Radar Control – RAD), dodeljeno kot dopolnilno pooblastilo za kontrolo v zraku in pooblastilo za stolpno kontrolo, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje letališke kontrole z radarsko opremo za nadzor.

2. Rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

(a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo primarnega ali sekundarnega radarja;

(b) pooblastilo precizni priletni radar (PAR), dodeljeno kot dopolnilno pooblastilo radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje preciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo preciznega priletnega radarja, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

(c) pooblastilo nadzorni priletni radar (SRA), dodeljeno kot dopolnilno pooblastilo radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje nepreciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo opreme za nadzor, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

(d) pooblastilo avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(e) pooblastilo terminalnega kontrolorja (TCL), dodeljeno kot dopolnilno pooblastilo radar ali za avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih;

3. Rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

(a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo radarske opreme za nadzor zračnega prometa;

(b) pooblastilo za avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(c) pooblastilo terminalnega kontrolorja zračnega prometa (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih.

(d) pooblastilo za oceansko kontrolo (OCL), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo na področju oceanske kontrole.

4. Imetnik rating pooblastila, ki štiri zaporedna leta ne izvaja privilegijev, povezanih s tem rating pooblastilom, lahko začne usposabljanje v enoti za navedeno rating pooblastilo samo po ustrezni oceni, ali ta oseba še izpolnjuje pogoje za navedeno rating pooblastilo, in po izpolnitvi vseh zahtev za usposabljanje, ki izhajajo iz te ocene.

Člen 12

Pooblastila enote

1. Pooblastila enote dokazujejo, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v posebnem sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah pod odgovornostjo enote služb zračnega prometa.

2. Pooblastila enote so veljavna za začetno obdobje 12 mesecev.

3. Veljavnost pooblastil enote se podaljša za naslednje 12-mesečno obdobje po obdobju iz odstavka 2, če izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa pristojnemu organu dokaže, da:

(a) je kandidat v zadnjih 12 mesecih v okviru privilegijev iz licence opravil minimalno število ur, kakor je navedeno v odobreni shemi usposobljenosti v enoti;

(b) je bila usposobljenost kandidata ocenjena v skladu z delom C Priloge II in

(c) ima kandidat veljavno zdravniško spričevalo.

Za uporabo točke (a) prvega pododstavka operativne enote izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa vodijo evidenco o dejansko opravljenih urah dela v sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih mestih za vsakega imetnika licence, ki dela v enoti, te podatke pa na zahtevo predložijo pristojnim organom in imetniku licence.

4. Najmanjše število delovnih ur, v katerih se ne izvajajo inštruktorske naloge, ki so potrebne za ohranjanje veljavnosti pooblastila enote, se lahko inštruktorjem za usposabljanje na delovnem mestu zmanjša za čas, v katerem poučujejo kandidate na delovnih mestih, na katere se nanaša podaljšanje veljavnosti, kakor je navedeno v odobreni shemi usposobljenosti v enoti.

5. Po prenehanju veljavnosti pooblastila enote je za ponovno potrditev veljavnosti pooblastila potreben uspešno končan načrt usposabljanja v enoti.

Člen 13

Jezikovno pooblastilo

1. Kontrolorji zračnega prometa in učenci kontrolorji zračnega prometa ne izvajajo privilegijev iz svoje licence, če nimajo jezikovnega pooblastila za angleški jezik.

2. Države članice lahko zahtevajo znanje lokalnega jezika, če ocenijo, da je to potrebno iz varnostnih razlogov.

Take zahteve so nediskriminacijske, sorazmerne in pregledne, o njih pa je agencija obveščena brez odlašanja.

3. Za namene odstavkov 1 in 2 kandidat za jezikovno pooblastilo dokaže vsaj uporabniško stopnjo (četrt stopnjo) znanja jezika v zvezi z uporabo izrazja in pogovornega jezika.

Kandidat dokaže, da:

(a) se učinkovito sporazumeva v glasovnih situacijah (telefon/radijska postaja) in situacijah „iz oči v oči“;

(b) se natančno in jasno sporazumeva o skupnih, konkretnih in z delom povezanih temah;

(c) uporablja ustrezne komunikacijske strategije za izmenjavo sporočil ter prepoznanje in reševanje nesporazumov na splošno ali v povezavi z delom;

(d) uspešno in relativno preprosto rešuje jezikovne izzive, ki jih prinašajo zapleti ali nepričakovan razvoj dogodkov, ki se pojavijo med rutinskim delom ali med sporazumevanjem, s katerim so v normalnih razmerah seznanjeni, in

(e) uporabljati narečje ali naglas, ki sta razumljiva letalski skupnosti.

4. Stopnja znanja jezika se opredeli v skladu z ocenjevalno lestvico iz Priloge III.

5. Ne glede na odstavek 3 lahko izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa pri uporabi odstavkov 1 in 2 zahteva napredno stopnjo (peto stopnjo) lestvice za ocenjevanje znanja jezika iz Priloge III, če operativne okoliščine posebnega ratinga ali pooblastila narekujejo višjo stopnjo zaradi nujnih varnostnih razlogov. Tako zahtevo, ki je nediskriminacijska, sorazmerna in pregledna, objektivno utemelji izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki želi predložiti vlogo za višjo stopnjo znanja jezika, pristojni organ pa jo mora odobriti.

6. Jezikovna usposobljenost kandidata se formalno ocenjuje v rednih časovnih presledkih.

Razen pri kandidatih, ki so dokazali, da je njihovo znanje jezika na strokovni stopnji (šesti stopnji) v skladu s Prilogo III, jezikovna pooblastila veljajo za obnovljivo obdobje:

(a) treh let, če je dokazana stopnja uporabniška stopnja (četrt stopnja) v skladu s Prilogo III, ali

(b) šest let, če je dokazana stopnja napredna stopnja (peta stopnja) v skladu s Prilogo III.

7. Jezikovno znanje se izkazuje s spričevalom, izdanim na podlagi preglednega in objektivnega postopka presoje, ki ga odobri pristojni organ.

Člen 14

Pooblastilo inštruktorja

1. Imetniki pooblastila inštruktorja imajo dovoljenje za zagotavljanje usposabljanja na delovnem mestu in nadzora na delovnem mestu za področja, ki jih zajema veljavno pooblastilo inštruktorja.

2. Kandidati za izdajo pooblastila inštruktorja:

(a) imajo licenco kontrolorja zračnega prometa;

(b) so v neposrednem predhodnem obdobju najmanj enega leta ali daljšem obdobju, katerega trajanje določi pristojni organ, izvajali privilegije iz licence kontrolorja zračnega prometa v skladu z ratingom in pooblastili, za katera se izvaja usposabljanje, in

(c) so uspešno zaključili odobren tečaj za inštruktorja usposabljanja na delovnem mestu in pri tem na podlagi ustreznega preverjanja znanja dokazali zahtevano znanje in pedagoške sposobnosti.

3. Pooblastilo inštruktorja velja za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja.

POGLAVJE III

ZDRAVNIŠKA SPRIČEVALA

Člen 15

Vloge za izdajo ter izdaja zdravniških spričeval

1. Vloga za izdajo, ponovno potrditev veljavnosti in podaljšanje zdravniških spričeval se pristojnemu organu predloži po postopku, ki ga določi ta organ.

2. Zdravniška spričevala izdajajo pristojna zdravstvena služba pristojnega organa ali zdravniki ali centri za letalsko medicino, ki jih za to pooblasti ta organ.

3. Izdajanje zdravniških spričeval je skladno z določbami iz Priloge I Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu in zahtevami za zdravniška spričevala evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa, ki jih je določil Eurocontrol.

4. Pristojni organi zagotovijo, da se vzpostavijo učinkoviti postopki za pregled ali pritožbeni postopki, pri katerih ustrezno sodelujejo neodvisni zdravstveni svetovalci.

Člen 16

Veljavnost zdravniških spričeval

1. Zdravniška spričevala veljajo:

(a) 24 mesecev do 40. leta starosti kontrolorja zračnega prometa;

(b) 12 mesecev po 40. letu starosti.

2. Obdobje iz odstavka 1 se izračunajo od dneva zdravniškega pregleda ob prvotni izdaji in podaljšanju veljavnosti zdravniškega spričevala ter od dneva poteka prejšnjega zdravniškega spričevala ob ponovni potrditvi veljavnosti.

3. Preglede za ponovno potrditev veljavnosti zdravniškega spričevala je mogoče opraviti do 45 dni pred iztekom njegove veljavnosti.

4. Če kontrolor zračnega prometa ne opravi pregleda za ponovno potrditev veljavnosti do datuma poteka spričevala, bo moral opraviti ponoven pregled.

5. Zdravniško spričevalo se lahko kadar koli omeji, začasno odvzame ali prekliche, če je to potrebno zaradi zdravstvenega stanja imetnika.

Člen 17

Poslabšanje zdravstvenega stanja

1. Imetniki licence:

(a) prenehajo izvajati privilegije iz licence, kadar koli ugotovijo, da se je njihovo zdravstveno stanje poslabšalo, zaradi česar morda ne bi bili zmožni varno izvajati privilegijev iz licence;

(b) obvestijo ustreznega izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa, da so ugotovili poslabšanje svojega zdravstvenega stanja ali da so pod vplivom kakršnih koli psihoaktivnih snovi ali zdravil, zaradi česar morda ne bili zmožni varno izvajati privilegije iz licence.

2. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa določijo postopke za obravnavo operativnih učinkov primerov poslabšanja zdravstvenega stanja ter obvestijo pristojni organ, kadar se imetnik licence oceni za zdravstveno nezmožnega.

3. Postopke iz odstavka (2) odobri pristojni organ.

POGLAVJE IV

ZAHTEVE ZA ORGANIZACIJE ZA USPOSABLJANJE

Člen 18

Certifikacija organizacij za usposabljanje

1. Vloge za certifikacijo organizacij za usposabljanje se predložijo pristojnemu organu po postopku, ki ga določi ta organ.

2. Organizacije za usposabljanje dokažejo, da imajo ustrezno osebje in opremo ter da delujejo v primernem okolju za zagotavljanje potrebnega usposabljanja za pridobitev ali ohranitev licenc učenca kontrolorja zračnega prometa in licenc kontrolorja zračnega prometa.

3. Organizacije za usposabljanje vsaki osebi, ki jo pooblasti pristojni organ, odobrijo dostop do ustreznih prostorov za namen pregleda ustreznih evidenc, podatkov, postopkov in drugega gradiva, pomembnih za opravljanje nalog pristojnega organa.

Člen 19

Sistem upravljanja organizacij za usposabljanje

Organizacije za usposabljanje:

(a) imajo učinkovit sistem upravljanja ter dovolj osebja z ustreznimi kvalifikacijami in izkušnjami za zagotavljanje usposabljanja v skladu s to uredbo;

(b) jasno opredelijo odgovornost za varnost znotraj odobrene organizacije za usposabljanje, vključno z neposredno odgovornostjo za varnost s strani višjega vodstva;

(c) imajo razpoložljive in potrebne prostore, opremo in nameštitev, primerne za vrsto ponujenega usposabljanja;

(d) predložijo dokaze o primernem sistemu vodenja kakovosti, vzpostavljenem v okviru sistema upravljanja, za spremljanje skladnosti s sistemi in postopki, ki zagotavljajo, da zagotovljene storitve usposabljanja ustrezajo standardom iz te uredbe, ter ustreznosti teh sistemov in postopkov;

(e) vzpostavijo sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno hranjenje in zanesljivo sledljivost ustreznih dejavnosti;

(f) dokažejo, da so na voljo zadostna sredstva za izvajanje usposabljanja v skladu s to uredbo in da imajo dejavnosti zadostno zavarovalno kritje v skladu z naravo zagotavljenega usposabljanja.

Člen 20

Zahteve v zvezi s tečaji usposabljanja, načrti začetnega usposabljanja in usposabljanja v enoti ter shemami usposobljenosti v enoti

1. Organizacije za usposabljanje pristojnemu organu zagotovijo metodologijo, ki jo bodo uporabljale za oblikovanje podrobnosti vsebine, organizacije in trajanja tečajev usposabljanja ter po potrebi načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti.

2. To vključuje tudi potek preverjanja znanja in ocenjevanja. Pri preverjanju znanja v zvezi z začetnim usposabljanjem, vključno z usposabljanjem na simulacijskih napravah, je treba podrobno navesti kvalifikacije izpraševalcev in ocenjevalcev.

POGLAVJE V

ZAHTEVE ZA PRISTOJNE ORGANE

Člen 21

Neodvisnost pristojnega organa

1. Pristojni organi so neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in organizacij za usposabljanje. Ta neodvisnost se doseže z ustrezno ločitvijo pristojnih organov in takih izvajalcev vsaj na funkcionalni ravni. Države članice zagotovijo, da pristojni organi nepristransko in pregledno izvajajo pooblastila.

2. Države članice agencijo obvestijo o nazivih in naslovih pristojnih organov in vseh njihovih spremembah.

Člen 22

Naloge pristojnih organov

1. Za zagotavljanje ravni usposobljenosti, ki je za kontrolorje zračnega prometa nujno potrebna pri delu v skladu z visokimi varnostnimi standardi, pristojni organi nadzorujejo in spremljajo usposabljanje kontrolorjev.
2. Naloge pristojnih organov vključujejo:
  - (a) izdajanje in razveljavljanje licenc, ratingov in pooblastil, za katere sta bili opravljeni ustrezni usposabljanje in ocenjevanje v pristojnosti pristojnega organa;
  - (b) ponovno potrditev veljavnosti, podaljšanje in začasni odvzem ratingov in pooblastil, iz katerih se privilegiji izvajajo v pristojnosti pristojnega organa;
  - (c) certifikacijo organizacij za usposabljanje;
  - (d) odobritev tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti;
  - (e) potrditev izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti;
  - (f) spremljanje in pregled sistemov usposabljanja;
  - (g) vzpostavitev ustreznih pritožbenih mehanizmov in mehanizmov za obveščanje;
  - (h) odobritev potrebe po napredni stopnji (peto stopnjo) znanja jezika v skladu s členom 13(5).
  - (i) odobritev postopkov v zvezi s poslabšanjem zdravstvenega stanja v skladu s členom 17(3).

Člen 23

Izdaja in ohranjanje licenc, ratingov, pooblastil in spričeval

1. Pristojni organ vzpostavi postopke za vlogo, izdajo, podaljšanje in ponovno potrditev veljavnosti licenc, povezanih ratingov, pooblastil in zdravniških spričeval.
2. Pristojni organ ob prejemu vloge preveri, ali kandidat izpolnjuje zahteve te uredbe.
3. Ko se pristojni organ prepriča, da kandidat izpolnjuje zahteve te uredbe, izda, podaljša ali ponovno potrdi veljavnost ustrezne licence, povezanega ratinga, pooblastila ali zdravniškega spričevala.
4. Licenca, ki jo izda pristojni organ, vključuje podatke iz Priloge I.
5. Če se licenca ne izda v angleškem jeziku, vključuje prevod vseh podatkov iz Priloge I v angleščino.

Člen 24

Ocenjevanje usposobljenosti

1. Pristojni organi potrdijo imetnike licence, ki so pooblašteni za izvajanje nalog izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti za usposabljanje v enoti in nadaljevalno usposabljanje.
2. Potrditev velja za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja.

Člen 25

Vodenje evidence

Pristojni organi zagotovijo, da se vzdržuje podatkovna zbirka, v kateri se hranijo podatki o usposobljenosti vseh imetnikov licenc pod njihovo pristojnostjo in veljavnost njihovih pooblastil.

Člen 26

Izmenjava informacij

Ob upoštevanju načel zaupnosti iz člena 15(3) Uredbe (ES) št. 216/2008 si pristojni organi izmenjujejo ustrezne informacije ter si med seboj pomagajo za zagotovitev učinkovite uporabe te uredbe, zlasti v primerih, ki vključujejo prosto gibanje kontrolorjev zračnega prometa v Uniji.

Člen 27

Certifikacijski postopek za organizacije za usposabljanje

1. Pristojni organi vzpostavijo postopke za vlogo, izdajo in ohranitev veljavnosti certifikatov organizacij za usposabljanje.
2. Pristojni organi izdajo certifikate, ko organizacije za usposabljanje prosilke izpolnjujejo zahteve iz Poglavlja IV.
3. Certifikat je mogoče izdati za vsako vrsto usposabljanja ali v kombinaciji z drugimi navigacijskimi službami zračnega prometa, pri čemer se vrsta usposabljanja in vrsta navigacijskih služb zračnega prometa certificirata kot sklop storitev.
4. V certifikatu so navedene informacije iz Priloge IV.

Člen 28

Spremljanje dejavnosti organizacij za usposabljanje in izvršilni ukrepi

1. Pristojni organi spremljajo skladnost z zahtevami in pogoji, povezanimi s certifikatom organizacije za usposabljanje.
2. Pristojni organi redno opravljajo revizijo organizacij za usposabljanje za zagotavljanje učinkovite skladnosti s standardi iz te uredbe.

3. Pristojni organi lahko poleg rednih revizij izvajajo nena-povedane inšpekcijske preglede za preverjanje skladnosti z zahtevami iz te uredbe.

4. Če pristojni organ ugotovi, da imetnik certifikata organi-zacije za usposabljanje ne izpolnjuje več zahtev ali pogojev, povezanih s certifikatom, sprejme ustrezne izvršilne ukrepe, ki lahko vključujejo odvzem certifikata.

5. Certifikati, izdani v skladu z določbami te uredbe, se vzajemno priznajo.

Člen 29

Priznanje licenc

1. Države članice priznajo licence kontrolorjev zračnega prometa in učencev kontrolorjev zračnega prometa ter s tem povezane ratinge, rating pooblastila in jezikovna pooblastila ter zadevna zdravniška spričevala, ki jih izdajo druge države članice v skladu s to uredbo.

Vendar se v primerih, ko država članica v skladu s členom 9(3) določi nižjo starostno mejo od 21 let, pravica do izvajanja privilegijev imetnika licence kontrolorja zračnega prometa omeji na ozemlje države članice, ki je izdala licenco, dokler imetnik ne doseže starosti 21 let.

2. Če imetnik licence uporablja privilegije iz licence v državi članici, ki te licence ni izdala, ima imetnik licence pravico, da jo zamenja za licenco, izdano v državi članici, kjer uporablja privi-legije, ne da bi bili za to naloženi dodatni pogoji.

3. Za podelitev pooblastila enote pristojni organ zahteva, da kandidat izpolnjuje določene pogoje v zvezi s tem pooblastilom ter opredeli enoto, sektor ali delovno mesto. Organizacija za usposabljanje pri pripravi načrta usposabljanja v enoti ustrezno upošteva pridobljena znanja in izkušnje kandidata.

4. Pristojni organ odobri ali zavrne načrt usposabljanja v enoti, ki vsebuje predlagano usposabljanje za kandidata, in sicer najkasneje v šestih tednih po predložitvi dokazil, ne glede na odloge zaradi kakršnih koli pritožb. Pristojni organ zagotovi upoštevanje načel nediskriminacije in sorazmernosti.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 30

Skladnost z bistvenimi zahtevami

Agencija ovrednoti sistem za licenciranje kontrolorjev zračnega prometa, določen s to uredbo, in nadaljnje izboljšave, ki so

potrebne za „celovit sistemski pristop v letalstvu“ in vzposta-vitev popolne skladnosti z bistvenimi zahtevami, kakor so opisane v Prilogi Vb k Uredbi (ES) št. 216/2008, da bo Komisiji predložila mnenje, vključno z mogočimi spremembami te uredbe.

Člen 31

Odstopanja

1. Ne glede na člen 11 te uredbe lahko države članice, ki so oblikovale nacionalna rating pooblastila iz člena 7(4) Direktive 2006/23/ES, še naprej uporabljajo ustrezne določbe nacionalne zakonodaje, ki velja na dan začetka veljavnosti te uredbe.

2. Ne glede na člen 12 te uredbe lahko države članice, ki so v skladu s členom 10 Direktive 2006/23/ES določile, da privi-legije iz pooblastila enote lahko izvajajo le imetniki licence pod določeno starostjo, še naprej uporabljajo ustrezne določbe nacionalne zakonodaje, ki velja na dan začetka veljavnosti te uredbe.

3. Kadar država članica uporablja odstopanja iz odstavkov 1 in 2, o tem obvesti Komisijo in agencijo.

Člen 32

Prehodna ureditev

1. Ne glede na od Del A Priloge II k tej uredbi lahko orga-nizacije za usposabljanje še naprej uporabljajo načrte usposab-ljanja na podlagi Eurocontrolovih „Smernic skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja za kontrolorje zračnega prometa“, izdanih 10. decembra 2004, in sicer eno leto po začetku veljavnosti te uredbe.

2. Za licence, ratinge, pooblastila, zdravniška spričevala in certifikate organizacij za usposabljanje, ki so bili izdani v skladu z ustreznimi določbami nacionalne zakonodaje na podlagi določb Direktive 2006/23/ES na dan začetka veljavnosti te uredbe, se šteje, da so izdani v skladu s to uredbo.

3. Kandidati za licenco, rating, pooblastilo, zdravniško spriče-valo ali certifikat organizacije za usposabljanje, ki so predložili vlogo pred datumom začetka veljavnosti te uredbe in jim licenca, rating, pooblastilo, zdravniško spričevalo ali certifikat organizacije še niso bili izdani, dokažejo, da izpolnjujejo določb te uredbe, preden se jim izda licenca, rating, pooblastilo, zdravniško spričevalo ali certifikat organizacije.

4. Pristojni organ države članice, ki so mu organizacije za usposabljanje, katerih pristojni organ je v skladu s členom 4 agencija, predložile vlogo za izdajo certifikata pred dnem začetka veljavnosti te uredbe, dokonča certifikacijski postopek v sodelovanju z agencijo in agenciji ob izdaji certifikata posreduje dokumentacijo.

5. Pristojni organ države članice, ki je bil pristojen za varnostni nadzor nad organizacijami za usposabljanje, katerih

pristojni organ je v skladu s členom 4 agencija, na agencijo prenese nalogo varnostnega nadzora nad temi organizacijami šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe.

Člen 33

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 10. avgusta 2011

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

PRILOGA I

SPECIFIKACIJE ZA LICENCE

Licence, izdane v skladu s to uredbo, ustrezajo naslednjim specifikacijam:

1. Podatki

1.1. Na licenci morajo biti navedeni naslednji podatki, pri čemer zvezdica označuje tiste elemente, ki morajo biti prevedeni v angleščino:

- (a) *ime države ali organa, ki izdaja licenco (v polkrepkem tisku);
- (b) *naziv licence (v krepkem tisku);
- (c) *serijska številka licence, izražena z arabskimi številkami, ki jo dodeli organ, ki izdaja licenco;
- (d) polno ime imetnika (v latinici, tudi če pisava nacionalnega jezika ni latinica);
- (e) datum rojstva;
- (f) državljanstvo imetnika;
- (g) podpis imetnika;
- (h) *potrditev veljavnosti in pooblastila imetnika za izvajanje privilegijev, povezanih z licenco, ob navedbi:
  - (i) ratingov, rating pooblastil, jezikovnih pooblastil, pooblastil inštruktorja in pooblastil enote;
  - (ii) datumov njihove prve izdaje;
  - (iii) datumov prenehanja njihove veljavnosti;
- (i) podpis uradnika, ki izdaja licenco, in datum te izdaje;
- (j) pečat ali žig organa, ki izdaja licenco.

1.2. Licenci mora biti priloženo veljavno zdravniško spričevalo.

2. Material

Uporablja se papir najboljše kakovosti ali drug primeren material, elementi iz točke 1 pa morajo biti na njem jasno vidni.

3. Barva

3.1. Kadar država članica uporablja isti barvni material za vse letalske licence, ki jih izdaja, je ta bel.

3.2. Kadar imajo letalske licence, ki jih izdaja država članica, prepoznavno barvno oznako, je licenca kontrolorja zračnega prometa rumena.

PRILOGA II

ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE

DEL A

Zahteve za začetno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Začetno usposabljanje zagotavlja usposobljenost učencev kontrolorjev zračnega prometa, ki ustreza vsaj ciljem za temeljno usposabljanje in usposabljanje za rating, kot je navedeno v Eurocontrolovih „specifikacijah za skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja za kontrolorje zračnega prometa“, izdaja z dne 21. oktobra 2008 ⁽¹⁾, da lahko kontrolorji zračnega prometa varno, hitro in učinkovito vodijo zračni promet.

Začetno usposabljanje obsega naslednje predmete: letalsko zakonodajo, upravljanje zračnega prometa, vključno s postopki civilno-vojaškega sodelovanja, meteorologijo, navigacijo, zrakoplove in osnove letenja, vključno s sporazumevanjem med kontrolorjem zračnega prometa in pilotom, človeške dejavnike, opremo in sisteme, profesionalno okolje, varnost in varnostno kulturo, sisteme za upravljanje varnosti, nenavadne/težavne situacije, izpade sistemov in znanje jezika, vključno z radiotelefonskim izrazjem.

Predmeti se poučujejo tako, da so kandidati pripravljene na različne vrste služb zračnega prometa, s poudarkom na varnostnih vidikih. Začetno usposabljanje je sestavljeno iz teoretičnih in praktičnih tečajev, vključno z usposabljanjem na simulacijski napravi, njihovo trajanje pa bo določeno v odobrenih načrtih začetnega usposabljanja. Kandidat se šteje za usposobljenega za obvladovanje kompleksnih in napetih prometnih situacij na podlagi pridobljenih znanj in spretnosti ter lahko preide na usposabljanje v enoti.

Usposobljenost kandidata po začetnem usposabljanju se ovrednoti z ustreznimi načini preverjanja znanja ali sistemom nenehnega ocenjevanja.

DEL B

Zahteve za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa v enotah

Načrti usposabljanja v enotah natančneje opredelijo procese in čas, potrebne za uporabo postopkov enote na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu. V odobrenem načrtu so navedeni vsi elementi sistema vrednotenja sposobnosti, vključno z razporeditvijo dela, ocenjevanjem napredka in preverjanjem znanja ter postopki uradnega obveščanja pristojnega organa. Usposabljanje v enoti lahko vsebuje nekatere elemente začetnega usposabljanja, značilne za nacionalne razmere.

Med usposabljanjem v enoti se kontrolorji zračnega prometa ustrezno usposobijo za varnost, zaščito in krizno upravljanje.

Trajanje usposabljanja v enoti se določi v načrtu usposabljanja v enoti. Zahtevane sposobnosti z ustreznim načinom preverjanja znanja ali sistemom nenehnega ocenjevanja vrednotijo pristojni izpraševalci ali ocenjevalci usposobljenosti, ki so pri svoji presoji nepristranski in objektivni. Pristojni organi v ta namen vzpostavijo mehanizme za pritožbe za zagotavljanje poštene obravnave kandidatov.

DEL C

Zahteve za nadaljevalno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Veljavnost rating pooblastil in pooblastil enote, navedenih v licenci kontrolorja zračnega prometa, se ohranja z odobrenim nadaljevalnim usposabljanjem, ki ga sestavljajo usposabljanje za ohranjanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa, obnovitveni tečaji, usposabljanje za ravnanje v nujnih primerih, in če je to primerno, jezikovno usposabljanje.

Med nadaljevalnim usposabljanjem se kontrolorji zračnega prometa ustrezno usposobijo za varnost, zaščito in krizno upravljanje.

Nadaljevalno usposabljanje sestavljajo teoretični in praktični tečaji, vključno pa je tudi usposabljanje na simulacijski napravi. V ta namen organizacija za usposabljanje oblikuje sheme usposobljenosti v enoti, v katerih so podrobno opredeljeni procesi, kadri in časovna razporeditev, ki so potrebni za zagotavljanje ustreznega nadaljevalnega usposabljanja in dokazovanje usposobljenosti. Te sheme se pregledajo in odobrijo vsaj vsaka tri leta. Trajanje nadaljevalnega usposabljanja je odvisno od funkcionalnih potreb kontrolorjev zračnega prometa, zaposlenih v enoti, zlasti od sprememb ali načrtovanih sprememb postopkov ali opreme ali od splošnih zahtev upravljanja varnosti. Usposobljenost vsakega kontrolorja zračnega prometa se ustrezno oceni vsaj vsaka tri leta. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa zagotovi, da se uporabljajo mehanizmi, ki zagotavljajo pravično obravnavo imetnikov licence, kadar ni mogoče podaljšati veljavnosti njihovih pooblastil.

⁽¹⁾ Različica 1.0, datum objave različice: 21. 10. 2008; referenčna št.: EUROCONTROL-SPEC-0113.

PRILOGA III

ZAHTEVE ZA ZNANJE JEZIKOV

Lestvica za ocenjevanje znanja jezika: strokovne, napredne in uporabniške stopnje.

Stopnja	Izgovarjava	Struktura	Besedišče	Govorne spretnosti	Razumevanje	Medsebojni vplivi
Izvedenec 6	Uporaba narečja in/ali naglasa, razumljivega letalski skupnosti	Primerne slovnične strukture in stavčni vzorci so določeni s funkcijami jezika glede na nalogo.	Besedišče	Govorne spretnosti	Razumevanje	Medsebojni vplivi
Izvedenec 6	Izgovarjava, naglas, ritem in intonacija, kljub morebitnemu vplivu prvega jezika ali regionalnih različic, skoraj nikoli ne vplivajo na razumevanje.	Tako osnovne kot kompleksne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani.	Obseg besedišča in pravilnost uporabe zadoščata za učinkovito sporazumevanje o različnih poznanih ali nepoznanih temah. Besedišče idiomatično, niansirano in prilagojeno jezikovnemu registru.	Je sposoben daljšega govora na naraven, lahkoten način. Uporablja različne načine govora za stilistični učinek, npr. za poudarjanje bistva. Spontano uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje je dosledno pravilno v skoraj vseh zvezah in vključuje razumevanje jezikovnih in kulturnih razlik.	Z lahkoto sodeluje v skoraj vseh situacijah. Je dojemljiv za verbalna in neverbalna znamenja in se nanje primerno odziva.
Napredna 5	Izgovarjava, naglas, ritem in intonacija, kljub vplivu prvega jezika ali regionalnih različic, le redko vplivajo na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani. Prizadeva si za uporabo kompleksnih struktur, vendar z napakami, ki včasih ovirajo pomen.	Obseg besednega zaklada in natančnost navadno zadoščata za učinkovito komunikacijo o splošnih, konkretnih in o, z delom povezanih, temah. Dosledno in uspešno parafrazira. Besedni zaklad je včasih idiomatičen.	Relativno enostavno dlje časa govori o poznanih temah, vendar pa govora ne spreminja s stilističnim namenom. Lahko uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje splošnih in konkretnih tem ter tem, povezanih z delom, je natančno in večinoma natančno, ko se govorec sooči z jezikovnim ali situacijskim zapletom ali nepričakovanim obratom dogodkov. Sposoben je razumevanja vrste jezikovnih variacij (narečje in/ali naglas) ali registrov.	Odgovori so takojšnji, primerni in informativni. Učinkovito obvladuje situacijo govorec/poslušalec.
Uporabniška 4	Na izgovorjavo, naglas, ritem in intonacijo vpliva prvi jezik ali regionalne različice, vendar pa to le včasih vpliva na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčne vzorce uporablja kreativno, navadno so dobro nadzorovani. Napake se lahko pojavijo, posebno v nenavadnih in nepričakovanih okoliščinah, vendar le redko vplivajo na pomen.	Obseg besedišča in pravilnost uporabe navadno zadoščata za učinkovito sporazumevanje o splošnih in konkretnih temah ter temah, povezanih z delom. Pogosto lahko uspešno parafrazira, kadar nima dovolj besedišča v nenavadnih in nepričakovanih situacijah.	S primernim tempom lahko nepretgoma govori. Ob prehodu z naučenega ali formuliranega govora na spontano komuniciranje pride včasih do prekinitev, vendar pa to ne preprečuje učinkovitega sporazumevanja. Uporablja omejen obseg govornih zaznamkov in veznikov. Polnila niso moteča.	Razumevanje je, kadar gre za splošne, konkretne teme in teme, povezane z delom, večinoma pravilno, če so naglas ali variacije, ki se uporabljajo, dovolj razumljive za mednarodne uporabnike. Ko se govorec sooči z jezikovno ali situacijsko težavo, ali pa z nepričakovanim obratom dogodkov, je njegovo razumevanje lahko počasnejše ali pa zahteva dodatna pojasnila.	Odgovori so ponavadi takojšnji, primerni in informativni. Pričenja in ohranja pogovor tudi, kadar se sooči z nepričakovanim obratom dogodkov. Ustrezno se sooča z očitnimi nesporazumi tako, da preveri, potrdi ali razjasni.

PRILOGA IV

Specifikacije za certifikate organizacij za usposabljanje

V certifikatih organizacij za usposabljanje, ki jih v skladu s to uredbo izdaja pristojni organ, se navedejo:

- (a) pristojni organ, ki je izdal licenco;
  - (b) kandidat (ime in naslov);
  - (c) vrsta usposabljanja in/ali storitev, ki so certificirane, kakor se uporablja;
  - (d) potrdilo, da kandidat izpolnjuje zahteve iz poglavja V;
  - (e) datum izdaje in trajanje veljavnosti certifikata.
-